

Nakakadiri ~ Isang Gotiko Epiko

ni GE Graven

Kabanata IX

~Labindalawang milya sa kanluran ng nagbabagang mga guho ng Gardiens Abbey, isang nag-iisang pigura kusang naglakad sa ilalim ng huling sinag ng liwanag ng buwan sa umagang iyon. Nakayuko at puno ng bigat ang mga regalong ipinadala ng Diyos noong nakaraang araw mula sa kusina ng Abbey, dala ni Prayle Nicholas ang isang makapal na damit ng monghe, na nakasabit sa kanyang balikat at puno ng mga pagkain.

Nagpumiglas si Nicholas paakyat sa tuktok ng mabatong tagaytay at sumandal sa kanyang tuhod, mabilis at umaambon ang kanyang hininga sa malamig na hangin ng gabi. Doon, sa di kalayuan, sa kabila ng malawak na kalawakan ng isang sinaunang matagal nang tuyong ilog, nakatayo ang bukana ng kuweba na natuklasan niya maraming taon na ang nakalilipas—Mountain Mouth, tawag niya rito. Gumapang siya pababa sa tagaytay, tinahak ang isang malawak na lambak ng mga bato at pumasok sa napakalaking itim na butas.

Isang umaalingawngaw na boses ang nagmula sa kaibuturan ng kuweba, “Prayle?” Isang malakas na hagikgik ng isang batang lalaki ang kumawala sa kadiliman. “Alam kong darating ka! Pupunta ako!”

Sumagot si Nicholas, habang naglalakad papasok sa kadiliman, “Lazaro; ako nga— ”

At bago pa man makapagpakilala ang monghe, si Lazaro ay sumugod nang mabilis sa isang mabatong sulok at malakas na bumangga sa kanya. Parehong bumagsak sa lupa ang monghe at ang eskudero.

nagkalat habang ang gulong ng keso ay umuugoy sa sahig ng kuweba.

“Diyos ko! Lazaro,” bulong ni Nicholas, “Tinakot mo ang—naku, hindi!” Mabilis na tumakbo ang monghe sa sahig, kinakapa ang dilim habang hinahalungkat ang pansamantalang sako. Sa loob, natagpuan niya ang prasko ng dugo na buo pa rin at selyado. Napaungol siya nang malalim dahil sa ginhawa. “Salamat sa Panginoon,” bulong niya, habang hinahalikan ang bote at dahan-dahang ibinalik ito sa pagitan ng mga gamit.

“Prayle—Nicholas? Patawarin mo ako, prayle.” Tumayo si Lazarus at kinuha ang gulong ng keso habang nagtatanong, “Nasaan si Prayle Odino?”

“Sandali lang—tulungan mo akong tipunin ang mga gamit. Kapkapin mo sila.”

Isinilid ni Lazarus ang keso sa loob ng sako, maingat sa bote sa loob, at isang mabangong amoy ang lumabas mula sa tela. “Titipunin ko sila prayle,” sagot ni Lazarus, nagbago ang tono ng kanyang boses, na ngayon ay tila naluluha at mabigat.

Malakas na nag-isip si Nicholas; “Kung naaalala ko noon, isang kakahuyan ang nakatayo sa kabilang panig ng bundok na ito.” Biglang tumayo ang monghe at hinaplos ang kanyang baba na tila nagmumuni-muni. “Apoy, una— kailangan natin ng apoy.” Naglakad si Nicholas patungo sa pasukan ng kuweba. Si Lazarus ay isang estatwa, maingat na nakatitig sa sako—na parang may mali.

kasama nito.

“Lazaro, sumama ka sa akin.”

“Opo, prayle.” Inalis ni Lazarus ang tingin at sinundan si Nicholas palabas ng Mountain Mouth at kasabay ng mas mababaw nitong mukha na naliliwanagan ng buwan.

“Maging ang mga buto ko ay nagyeyelo—sa ganitong kahinhin na pananamit natin, ang hamog na ito sa kagubatan ay walang patawad.” Mabilis na hinimas ni Nicholas ang kanyang mga kamay at umikot, dagdag pa, “Nagdala ako ng maliit na lamparang langis na may langis, ilang mitsa ng lubid, at kahon ng tinder na may mga batong pingkian din. Ngayon, gagawin natin mamulot ng mga tuyong kahoy at itaboy ang patuloy na mamasa-masang ginaw na ito?”

“Opo, prayle.”

Sa wakas, at sa kaibuturan ng kweba, sina Lazarus at Nicholas ay nakaupo sa ibabaw ng isang pares ng malalaking bato na may nagbabagang apoy sa pagitan nila. Ang kulay kahel nitong liwanag ay nagtataboy ng lamig habang ipinapakita ang napaka-irregular na sukat sa ilalim ng lupa ng kweba. “Apoy, sa wakas,” Sinamba ni Nicholas ang umaakyat na apoy, habang pinapainit ang kanyang mga kamay. Sinulyapan niya ang tambak ng panggatong sa tabi niya at maingat na pumili ng ilang patpat para idagdag sa apoy.

Sumilip si Lazarus sa apoy, sinusuri ang pinong-magandang bota ni Nicholas na hanggang binti.

“Nasaan ang mga sandalyas mo, prayle?”

Tumawa si Nicholas. “Wala na. Gusto mo ba ang mga bota ko?” Pinaikot-ikot ni Nicholas ang mga ito laban sa liwanag ng apoy.

“Oo,” sagot ni Lazaro.

Ako mismo ang gumawa ng mga iyon. Sigurado akong hindi mo alam na dati akong sapatero—hindi ba ?”

"Hindi ko ginawa, prayle."

"Tawagin mo na lang akong *Nicholas*, Lazarus."

Tumango ang bata. "Marunong ka bang gumawa ng sapatos—Nicholas?"

“Oo nga—at ang pinakamaganda pa nga. Ito ang huling pares na nagawa ko bago pumunta sa Abbey.” Tiningnan ni Nicholas ang kanyang mga bota. “Gusto mo bang marinig ang tungkol sa aking mga nakaraang araw bilang isang manggagawa ng sapatos?”

“Gusto ko,” sagot ni Lazarus, habang sinusulyapan ang sarili niyang maruruming guwantes.

“Kung gayon, dapat kong sabihin sa iyo.” Inilipat ni Nicholas ang kanyang sarili sa malaking bato at sumandal sa apoy, ang mga braso ay nakapatong sa mga tuhod. “Noong mas bata pa ako, nakatira ako kasama ang aking Ama at nakatatandang kapatid na lalaki sa Ephraim—isang maliit na nayon sa katimugang dulo ng Burgundy. Ang aking ama ay ang sapatero sa nayon— natuto siya mula sa aking lolo. Nagtrabaho kaming lahat sa talyer, gumagawa at nagkukumpuni ng mga sapatos. Ito ang pag-asa ng aking ama na kami ng aking kapatid ay magpatuloy ang kalakalan.”

“Pero hanggang sa puntong nagkasakit ang tatay ko at hindi na niya kayang pangasiwaan ang talyer. Kaya, umasa siya sa amin para magpatuloy ito. 'Nakakapangilabot—halos lahat ng trabaho ay napunta sa akin.”

Nagtanong si Lazaro, “Ayaw ba ng kapatid mo na gumawa ng mga iyon?”

Umiling si Nicholas, “Ah, ginawa niya nga—nang buong puso niyang nais na sundan ang mga yapak ng kanyang ama. At sabik siyang matuto. Ngunit hindi kailanman nilayon ng Diyos na maging isang sapatero siya —pagsubok nang pagsubok, hindi niya kailanman maitama. At halos palagi, kailangan kong sumunod sa kanya at ayusin ang mga sapatos na sinubukan niyang ayusin. Nagpatuloy ito nang pinakamatagal na panahon; at halos araw-araw, nagtatrabaho ako hanggang gabi.”

"Nasabi mo na ba sa tatay mo?" tanong ni Lazaro.

“Hindi.” Tumikim si Nicholas. “Naghihingalo na si Tatay, parang mga lobo kami ng kapatid ko na nag-aagawan sa lalamunan ng isa't isa at nasisira na ang tindahan. Sa kanyang lumalalang kondisyon, hindi ko na siya kayang problemahin.”

Napansin ni Lazarus ang namumuong luha sa pilit na pagngiti ni Nicholas. “Madalas kong iniisip kung bakit ko ginawa ang ginawa ko. Alam mo, gaya ng tuwing umaga, naglalakad ako papunta sa tindahan, ngunit sa huling paglalakad ko, sa halip na pumasok sa pinto, dumaan ako sa tindahan at patuloy na naglakad—palayo sa tindahan—palabas ng nayon—at kalaunan, palabas ng Burgundy.”

Tumingin si Nicholas sa ibaba, “Naiwan ko na ang lahat, iligtas mo ang mga botang ito.”

“Lumipat ako nang ilang panahon, nagtatrabaho sa ilang tindahan ng sapatos para kumita. Gayunpaman, hindi nagtagal, hinipo ng Panginoon ang aking puso sa isang panaginip; pinukaw Niya ang aking kaluluwa. Tinawag Niya

"sa akin at inakay ang aking mga paa patungo sa *Abbaye des Gardiens*—upang maghanap ng buhay na nag-iisa sa paglilingkod sa Kanya. At sa kakaibang paraan, nakaramdam ako ng higit na kalayaan sa loob ng mga hangganan ng mga pader na iyon ng Abbey kaysa dati sa labas ng mga ito." Umiling si Nicholas, habang may kakaibang ngiti. "Kakaiba."

"Pero kumusta naman ang pamilya mo?" tanong ni Lazaro.

"Bueno, hindi nagtagal pagkarating ko, sumulat ako sa aking kapatid. Hindi ko inaasahan na sasagot siya, ngunit sumagot nga siya; sinabi niya sa akin na namatay ang aming ama pagkaalis ko. Pagkatapos, nalaman ko rin na ibinenta ng aking kapatid ang tindahan para sa mga utang na dapat bayaran at—bueno, hiniling niya na huwag ko na siyang sulatan muli." Ako ang sinisisi niya sa pagkamatay ng aming ama—sa lahat ng ito."

Yumuko si Nicholas at sinindihan ang apoy. "Sinabi sa akin ni Odino ang lahat, Lazarus. Alam ko kung bakit mo suot ang hood." Agad na napaatras ang ulo ni Lazarus; at sa kabila ng walang buhay na mga butas sa hood, na kumikinang sa perpektong anggulo ng liwanag ng apoy, nakita ni Nicholas ang isang pares ng malalalim at mapanuri na asul na mga mata na nakatingin nang direkta sa kanya. "Huwag kang mag-alala tungkol sa akin, Lazaro. Tulad ni Odino, at sa iyong ama; ligtas sa akin ang iyong lihim." Bumalik si Lazaro sa apoy, walang imik.

"Maaari kang makipag-usap nang hayagan sa akin, Lazaro. Ituring mo akong higit pa bilang isang kaibigan kaysa isang prayle." Isinuot ni Nicholas ang isang patpat sa apoy at sumandal sa kaniyang malaking bato.

"Parehong sinabi sa akin ng iyong ama at ni Odino na iniwan ka sa mga tarangkahan ng *Gardiens Abbey* ilang sandali bago ako dumating. At mayroon kang sakit sa hangin kaya hindi ka dapat umalis sa mga katakomba. Hindi totoo ang lahat ng iyan, hindi ba?"

Sa huli, inamin ni Lazaro. "Hindi. Pero pinagbawalan ako ni Tatay na magsabi ng totoo. Sinabi niya na Baka patayin ako ng ibang mga prayle kung sasabihin ko sa kanila ang totoo tungkol sa akin."

"Ang sakit mo ay hindi kailanman, gaya ng sabi niya—ito'y palihim, ng sikat ng araw— may malalang sakit ka sa araw, hindi ba?"

"Oo."

"At ang manggagamot na ipinatawag ni Ivan sa *Gardiens Abbey* upang itala ang iyong karamdaman" ang Abad?"

"Hindi pa ako nakakita ng manggagamot. Marahil ay nag-ayos si tatay ng isang taong magpapakita—" "Ngayon ay naiintindihan ko na. Lazaro, totoo ang sinabi ng iyong ama — tiyak na papatayin ka nila." Ngayon, nakikita ko nang malinaw. Mahal na mahal ka ng iyong ama, Lazaro."

"Oo, ginawa niya; gaya ng pagmamahal ko sa kanya."

"Saan ka itinago ng iyong ama, simula nang ikaw ay ipanganak?"

"Natagpuan niya ako sa katedral at itinago ako sa mga katakumba—sa Baston Crypt."

"Sa mismong Abbey?! Paano niya napigilan ang sinuman na matuklasan ka?"

"Ipinilit niya akong manahimik—at panatilihin naka-lock ang pinto ng crypt. Kaya, ginawa ko nga."

"Sabi niya, ano?! Marunong ka nang magsalita simula pagkapanganak?"

"Hindi. Mabilis akong tinuruan ni Tatay."

"At marahil ay mabilis kang natuto. Sabihin mo sa akin, gaano ka katagal ka nagtago sa silid-kulungan?"

"Siguro isang taon. Pagkatapos ay tinahi ako ni tatay ng maskara at roba at nagkunwaring natuklasan akong iniwan sa labas ng hilagang tarangkahan ng Abbey—at nagkunwari akong may sakit." Sinindihan ni Nicholas ang apoy habang muling hinahaplos ang kanyang baba, iniisip ang lahat ng sinabi sa kanya ni Lazarus.

"Hindi ka naman mukhang katulad ng iba—um, ang ibig kong sabihin—batay sa iyong pangangatawan, ang iyong tangkad ay parang isang bata lamang, hindi isang halimaw. Kung ako ang magtatanong, ilang taon ka na, Lazarus? Labintatlong taong gulang ka ba talaga?"

"Pitong taong gulang pa lang ako."

Umiling si Nicholas, may bahid ng ngiti sa sulok ng kanyang labi, "Nakakamangha.

Marahil ang agwat mo sa nabanggit at totoong edad ay sinadya upang itago ang iyong hindi pangkaraniwang laki. Ang talino nga ng iyong ama. Alam ko na ngayon na hindi naman talaga *nakayuko* ang iyong likod, gaya ng maaaring ipinahihiwatig ng mga pahayag sa loob ng Abbey."

Nakatago at may mga pakpak ang mga ito, 'di ba?

Biglang tumayo si Lazarus. "Ayoko nang magsalita pa, Nicholas."

Pinakalma siya ni Nicholas, "Patawarin mo ako. Hindi, maupo ka! Hindi ko na sasabihin ang tungkol sa iyong kalagayan.

Maupo ka, kung nais mo, anak." Naupo si Lazaro.

"Matagal na kitang hinahangaan, Lazaro. Hindi ka kailanman naging katulad ng ibang mga batang eskudero—na pinag-uusapan ang kanilang pananampalataya at tungkulin gaya ng madalas gawin ng karamihan sa kanila—at nagtatalo tungkol sa mga bagay na walang kabuluhan. Palagi kang kalmado, alam ang iyong mga tungkulin, at pinag-iisipan ang iyong mga salita bago sabihin ang mga ito."

Lumingon si Lazarus sa sako ng mga pagkain na nakalatag sa sahig ng kuweba. "Sinabi ni Prayle Odino na pupunta siya para sa akin, ngunit ikaw ang pumalit sa kanya. Bakit mo dinala ang kanyang dugo sa isang prasko?"

"Paano mo nalaman?"

"Amoy ko siya—si Odino nga talaga. Bakit niya pinadanak ang dugo niya? Bakit mo nalaman ngayon?"

Kinakabahang gumalaw si Nicholas, palipat-lipat ang tingin sa pagitan ng sako at ni Lazarus. Huminga siya nang malalim at tumuwid sa bato. "May kailangan akong sabihin sa iyo, Lazarus."

"Patay na si Prayle Odino?" tanong ni Lazarus.

"Oo, siya nga, Lazaro."

Nabulunan si Lazaro. "Pero, paano?"

"Ang Kapitan na iyon—ang lalaking pumatay sa iyong ama."

"Bakit niya sila pinatay?"

"Dahil pinrotektahan ka nina Ivan at Odino."

Tumahimik ang kweba, pareho silang nakatitig sa apoy. Nagsalita si Lazaro, "Kung gayon ako dapat patayin ang Kapitan na ito.

"Hindi, Lazaro. Huwag kang papatay."

"Mata para sa mata!" sigaw ni Lazaro.

"Hindi mo naman talaga sinasadya 'yan, 'di ba?"

Ibinaba ni Lazarus ang kanyang mga balikat. "Hindi pa, pero nararamdaman ko."

"Ganito rin ang nararamdaman ko —parang ama ko si Odino. At kaya nga ako narito ngayon.

May napakahalagang bagay na dapat mong gawin."

"Gawin ang ano?"

Tumayo si Nicholas, lumapit sa sako at hinalughog ito. "Marunong ka bang magbasa ng mapa?"

"Oo. Tinuruan ako ng tatay ko."

"Mga mapa ng mga katakomba?"

"Nakita ko na ang mga mapa sa scriptorium. Natatandaan ko pa rin ang mga ito."

Hinugot ni Nicholas ang isang nakatuping pergamino mula sa sako.

"At anong partikular na mapa ang natatandaan mong nakita mo?"

"Lahat sila."

"Hindi, ilan na ang dala ng tatay mo para makita mo?"

"Minsan, humingi ako kay Tatay ng bagong mapa at sinabi niyang naipakita na niya sa akin ang lahat ng mapa mula sa scriptorium."

Tumayo si Nicholas, nagkakamot ng ulo. "*Lahat* sila? Siguro ay may daan-daang mapa sa scriptorium. *Lahat* sila; Diyos ko." Tumingin si Nicholas sa sahig ng kweba, hinaplos muli ang kanyang baba bago nagtanong, "Sabihin mo sa akin, Lazarus; mula sa maraming mapa ng Abbey, may naaalala ka bang bansang nagngangalang *Italy*?"

Itinuro ni Lazarus ang timog-silangan. "Nandoon—sa direksyong iyan—sa kabila ng Golpo ng Leon at Dagat Tyrrhenian; silangan ng Isla ng Sardinia. Ang Italya ay hinubog sa gawa ng iyong bota. karamihan ay napapalibutan ng mga dagat, at ang mga bundok ay tumatagos sa pababang gitna nito. Nasa sentro rin nito ang Umbria Provence. Naroon ang Cancellio Monastery, sa hilaga lamang ng sentro nito."

Itinaas ni Nicholas ang kanyang noo, labis na nabigla. Pagkatapos ay sinubukan pa niya si Lazarus

ipinakitang kakayahan, sa tusong pagtatangkang lituhin, at marahil ay kuwestiyunin ang sarili niyang mga alaalang heograpikal; “At kumusta naman ang Kaharian ng Scotland?”

Itinuro ni Lazarus ang kabilang direksyon sa hilagang-kanluran. “Ganyan —sa isang maikling bahagi ng tubig; at hilaga ng mga lupain ng Inglatera.”

"At saan ang tahanan ko, Lazaro?"

“Ang nayon ng Ephraim ay nasa timog ng Burgundy,” bahagyang itinuro ni Lazarus sa silangan.

"Ganito kasi."

"At si Murat?"

"Sa ganoong paraan."

Umiling si Nicholas. “Talagang kamangha-mangha.” Tumango siya. “Biniyayaan ka ng Panginoon ng isang kamangha-manghang regalo.”

“Bakit mo ako tinatanong tungkol sa mga lugar na iyan?” tanong ni Lazaro sa kanya.

Huminga nang malalim si Nicholas, bumalik sa kanyang malaking bato at ibinigay kay Lazarus ang nakatuping pergamino. Binuksan ni Lazarus at tiningnan ito. Ang pahina ay may ilustrasyon ng Pransya, Italya, at ng kanilang mga nakapalibot na bansa at karagatan. "Naaalala ko ang mismong mapang ito."

"Sa tingin ko ay maaari, dahil nagmula ito sa iisang scriptorium ng Abbey. Makinig ka sa akin Lazarus."

Naparito ako, hindi lamang upang magdala sa inyo ng mga pagkain, kundi upang parangalan din ang huling kahilingan ni Prayle Odino.

Nais niyang pumunta ka sa Italya—sa Monasteryo *del Cancellio* sa Umbria—at mula noon ay ipinakita mo na alam mo ang kinaroroonan nito.. Doon, ipatawag mo ang isang Prayle Salvitino, isang matandang monghe na lubos na pinag-aralan ang mga detalye tungkol sa Gatesone. Naalala ni Lazarus ang pag-uusap nila ni Ivan—at ang sulat at ang isang pabor na dapat sana'y ibigay sa kanya.

"Sabihin mo sa kanya—"

“Pupunta sa *Italya?!?*” putol ni Lazarus.

"Hayaan mong magsalita ako, Lazarus. Sasabihin mo sa kanya na ang Gatestone sa Gardiens Abbey ay nabuksan na. Sabihin mo sa kanya na ikaw ang anak ni Friar Ivan Gogu—mula sa Gatestone. Makikilala ka niya sa pamamagitan ng pagtukoy na iyan. Gayundin, nagdala ako ng isang prasko ng dugo. Ibibigay mo ito kay Salvitino at sabihin sa kanya—dugo iyon ni Prayle Odino. Sa gayon ay malalaman niya kung ano ang gagawin dito.

"Hindi. Hindi, hindi ko kaya," nauutal na sabi ni Lazarus habang umiiling.

Nagpatuloy si Nicholas, “Susunduin mo si Prayle Salvitino, sabihin sa kanya ang mga bagay na ito, at ibalik siya sa Abbey. Sinabi ni Prayle Odino na siya ang pinakamatanda at pinakamatandang Prayle sa Mababang Konseho, at marahil ang tanging nabubuhay na monghe sa Gardiens Abbey at Cancellio Monastery na may kaalaman upang masuri ang Gatesstone sa pamamagitan ng mga naisalin na inskripsiyon nito—upang maayos itong maisara muli. Maaari ka rin niyang tulungan sa isa pang personal bagay tungkol sa mga kahilingan ng iyong yumaong ama, kapag naibigay mo na sa kanya ang prasko. Dapat kang mag-ingat na huwag itong mabasag habang dinadalaw. Magiging proud ang iyong ama.”

Biglang bumangon si Lazaro, inihagis ang mapa sa sahig ng kuweba, at lumayo sa apoy at humarap kay Nicholas. “Napakalayo. Sabi ni Ama, ang araw—bakit hindi mo magawang kunin ang prayleng ito at dalhin sa kanya ang prasko, gayong alam mo naman ang mga bagay na ito?”

"Hindi ko kaya. May babaeng naghihintay sa akin."

"Isang ginang?"

"Naghihintay, kahit—ang aking, malapit nang maging asawa, Marta. Halika ngayon. Maupo ka Lazaro. Pakiusap. Ikuwento ko sa iyo ang tungkol sa aking pinakamamahal na Marta."

“Pero ikaw ay —wala ka bang panata ng hindi pag-aasawa at pangilin na dapat tuparin?” Bumalik si Lazaro sa apoy at naupo.

Hindi pinansin ni Nicholas ang tanong ni Lazarus. “Nakatira siya sa Murat—isang balo ng yumaong sapatero sa nayon, kapahingahan mo ang kanyang kaluluwa. Gusto mo bang marinig ang tungkol sa kanya?”

"Gusto ko." Bumuntong-hininga si Lazarus.

“Nakilala ko si Martha sa pinakakakaibang sakuna.” Sinubukan ni Nicholas na tumawa bago nagpatuloy, “Bueno, hindi naman talaga. Palagi akong naaakit sa mga lokal na tindahan ng sapatero kapag pinapunta ako ni Abbot Vonig sa isang bagong simbahan sa nayon—ang matatag na sapatero sa akin, alam mo.”

“Mga isang taon na ang nakalilipas, ipinadala ako ng Abbot sa Murat upang tumulong sa pangangasiwa ng mga pagkukumpuni sa lokal na simbahan. Hindi inaasahan, ang mausisa kong sapatero ay gumalaw, at naglakad ako papunta sa lokal na tindahan ng sapatero. Sayang, pagkabukas ko pa lang ng pinto, isang natapon na bota ang tumama sa mukha ko. Ang takong ng sapatos na iyon ang huli kong naalala—hanggang sa magising ako.”

“Nang dumating din ako, napadpad ang aking mga mata sa isang napakagandang tanawin.” Humagigik siya at hinaplos ang kanyang baba. “Naisip kong patay na ako, dahil sa itaas ko ay nakatingala ang mukha ng isang Anghel—iyon ay ang aking mahal na si Martha, pinupunasan ang aking namamagang ilong gamit ang isang basang tela. Hinimas niya ang aking mukha habang nag-uusap kami.”

“Natuklasan ko kalaunan na balak niyang ibato ang bota sa pinto, ngunit ang mukha ko ang naging hadlang . Pagkamatay ng kanyang asawa, nahirapan siyang panatilihin ang tindahan. Ipinaalam niya sa kanyang mga parokyano na may isa siyang lalaking pumapasok sa gabi at nagtatrabaho sa mga sapatos, gayong sa katunayan ay siya mismo ang nagtatrabaho sa mga ito. Ngunit kumalat ang tsismis sa mga kongregasyon ng panalangin sa nayon at palihim na inabangan ng ilan sa mga kababaihan ang pagdating ng lalaking ito. Nalaman ko na ilang sandali bago ako makarating sa kanyang tindahan, ilan sa mga kababaihan ang umalis sa kanyang tindahan, inakusahan siya na siya ang tunay na panday ng sapatos, sinasabi sa kanya na ipapaalam nila sa lahat ng kanyang mga parokyano na may isang babae na nagtatrabaho sa kanilang mga sapatos.”

“Kinabukasan, pinakuha ng mga asawang babae ang kani-kanilang mga asawang lalaki ng mga sapatos na kailangang kumpunihin.

Pagkatapos ay binantayan nila siyang mabuti. Maaaring maging ganoon ang mga babae —mapang-api pa nga, kung talagang gusto na nila.”

Gayunpaman, ang sapatero sa loob ko ang nagligtas sa kanya. Sinabihan ko siyang buksan nang malaki ang pinto at pumasok na ako sa trabaho habang siya naman ay palabas. Gumawa ako ng maraming ingay—pambubugbog, pambubugbog, at mga katulad nito.”

Tumawa si Nicholas. “Dapat nakita mo ang mga mukha nila. Ang tindahan ay puno ng mga babaeng mausisa, nakanganga ang kanilang mga bibig. Nagkunwari akong hindi sila napansin habang inaayos ko ang bawat sapatos — naisip kong nawala na ako sa pagkakagawa, ngunit kumilos ako na parang isang siguradong kabayo, bawat pag-aayos ay perpekto. Isa sa kanila ay napakatapang na nagtanong sa akin kung palagi ko bang ginagawa ang mga sapatos ni Martha. 'Siyempre naman, babae,' sabi ko. 'O nalaman mo ba na naayos na ng mga sapatos ang kanilang mga sarili?' Hindi na siya maglalakas-loob na magtanong pa sa isang monghe.” Tumawa ulit siya. “Tinanong sila ni Martha kung mayroon pa silang sapatos para sa kaniyang 'pastol na sapatero.' Naku, ang itsura ng kanilang mga mukha habang palabas sila ng tindahan. Tinalikuran ko sila para itago ang aking tawa.”

“Huwag kang magpapatotoo nang walang katotohanan, Nicholas.” Singit ni Lazarus.

Nawala ang ngiti sa mukha ni Nicholas. “Aba, hindi naman ako tatayo lang habang natutumba si Martha.” sa mga lobo. Minsan kailangan nating sukatin kung kailan mas nakakasira ang isang katotohanan kaysa sa kayang ayusin ng isang kasinungalingan. Oo, nagsinungaling ako, Lazaro. 'Aaminin ko, ito ang pinakamatamis na kasinungalingang napilitan akong sabihin.

"Paano?"

“Naging malapit kami ni Martha sa nakalipas na taon. Tinulungan ko siya sa pagawaan. Ipinangako niya sa akin ang kanyang kamay bilang kasal. Ibebenta niya ang tindahan at pumayag na bumalik kasama ko sa dati kong nayon sa Burgundy. Sa wakas ay uuwi na ako. Umaasa akong makakabawi ako sa aking kapatid at magmungkahi na magbukas kaming tatlo ng isang tindahan ng sapatero—marahil ay bilhin namin ang lumang tindahan ng aking ama, kung kaya namin.”

"Kung gayon, sinira mo ang mga panata mo bilang pari, hindi ba?"

"Hindi, Lazaro. Naayos ko na ang nasira ko sa pamamagitan ng pagiging pari muna. Hindi kailanman nilayon ng Panginoon na manatili akong monghe. Nakikita ko na iyan ngayon. Sinabihan Niya akong tumigil sa pagtatago— lumipas sa mga pader ng Abbey—upang umuwi at itama ang aking mga nakaraang pagkakamali."

"Hindi ko maintindihan," sagot ni Lazaro.

"Madalas na gumagawa ang Panginoon sa kakaibang paraan, Lazaro. Kahit ako ay hindi naunawaan ang Kanyang pagtawag." hanggang sa hinampas ako ni Martha ng botang iyon. At mula noon ay binuksan Niya ang aking mga mata sa aking tunay na tungkulin." Yumuko si Nicholas, "Sana buhay pa ang tatay ko para malugod kong tanggapin ang pagbabalik ko." "Mahal niya si Martha."

“Marahil naniniwala ka na ginagabayan ka ng Panginoon ngayon dahil lamang sa mahal mo si Marta—at na hangad mo nang lubos na marahil ay naniniwala kang ang Kalooban ng Diyos ang gagabay sa iyo? Bakit ka maaaring ilayo ng Panginoon, para maging isang prayle at akayin ka lang pabalik sa iyong tahanan?”

"Marahil ay para mahanap ko ang aking sarili, Lazaro. Madalas ko rin itong iniisip, ngunit narinig ko Siyang nagsalita sa akin—sa puso ko ay alam kong ginagabayan Niya ako."

"At sinabi rin ba Niya sa iyo na magsinungaling sa mga babae sa Murat, prayle?"

Kumunot ang noo ni Nicholas. "Hindi." Iniba niya ang kanyang postura dahil sa lumalaking pagkadismaya. "Sabihin mo sa akin, Lazarus— nararamdaman mo ba na sinusubukan mong sundin ang kalooban ng Diyos?"
"Oo."

"At sinusunod mo ba ang Kanyang kalooban nang magsinungaling ka sa Abbey, nagkukunwaring may sakit ka sa hangin?"

"Ginawa ko ang sinabi sa akin." Yumuko si Lazarus.

"Lubos kong iginalang ang iyong ama, Lazaro. Hindi ko kinukuwestiyon ang kanyang paghatol kung saan ka nababahala, ngunit kailangan kong itanong ito: Bakit mo iniisip na nagsinungaling siya sa lahat tungkol sa iyo?"
"Para protektahan ako mula sa kapahamakan. Siya ang aking ama."

"Tulad ng pagsisinungaling ko para iligtas si Martha sa kapahamakan."

"Gayunpaman, hindi sana nila pinatay si Martha, kung nalaman lamang nila ang katotohanan tungkol sa kanya."

"Hindi ba't kasinungalingan ang isang kasinungalingan? Sa mga pagkakataong iyon, ginawa ko ang sa tingin ko ay tama, at ang ginawa, gaano man ito kamali, ay para sa ikabubuti ng lahat. Marami ka pa ring dapat matutunan, Lazarus."

"Marahil," maikli na sabi ni Lazaro. Nakatitig siya sa sumasayaw na apoy, inaalala ang kanyang nakaraang pakikipag-usap sa isang bilanggo na nanumpa sa Katotohanan; at ang pangalan lamang niya ay: 'dukhang tao kay Kristo.' Naisip niya na sa ngayon ay ipinagtapat na ng lalaki ang lahat ng kanyang katotohanan at 'nasusunog hanggang sa buto' dahil dito.

"Kaya ano itong *Gatestone*, Lazaro?"

"Hindi mo alam?"

"Hindi ako kailanman naging isang Prayle ng Mababang Konseho, o nakakaalam ng kanilang mga manuskrito— isa lamang tipikal na prayle, tulad ng karamihan sa Abbey."

"Isa itong tarangkahan, ngunit ibang uri. Hindi natin ito dapat pag-usapan."

"Sa Impyerno, ang ibig mong sabihin?"

"Oo."

"Nakarinig na ako ng mga ganitong tsismis, gaya ng marami."

Gumalaw si Lazarus. Nag-alala siya sa patuloy na mga tanong ni Nicholas. Bilang matagal nang Mababang Konseho at mga Nakatatandang Prayle, kapwa sina Ivan at Odino ay mahigpit na ipinagbabawal ang kanyang kaswal na pagtalakay sa mga ganitong bagay na mahigpit na nakalaan lamang para sa mga lihim na bulong ng mga Nakatatandang Prayle. Sa tila walang humpay na pagtatanong, lumaki ang hinala ni Lazarus sa prayle.

Nagpatuloy si Nicholas, "At ano pa nga ba ito: May balita na may isang *Babaeng Multo* na nagmumulto ang bakuran ng Abbey —ninakaw ang Kanyang Sarili sa mga panaginip. Sa—Gatestone ba ito nanggaling?"

"Siya ay, bueno—um—Nicholas, huwag mong sabihin sa mga sundalong nagtatago ako sa Mountain Mouth, na ikaw?"

"Huwag kang mag-alala, Lazarus. Wala akong balak bumalik sa Abbey – tuluyan itong nawasak ng apoy at pagguho."

Sumingit si Lazarus, "Kailangan mong sabihin sa isang tao na sunduin si Prayle Salvitino—para isara ang Gatestone! Wala bang tao sa Abbey?"

Umiling si Nicholas. "Hindi na ako makakahakbang pa sa loob ng mga nasusunog na pader ng Abbey. Sa pagkakaalam ko ngayon, wala akong kinalaman sa Impyerno o sa Pintuan ng Impyerno o sa isang lehiyon ng malulupit na sundalo na halos hindi ko natakasan noong una. Hindi, pupunta ako kay Murat, para sunduin si Martha. At iiwan natin ang masamang lugar na ito sa malayo ."

"Paano ka hindi maaabala kung bukas ang Gatesstone?"

"May pakialam ako. Ang katotohanang may pakialam ako ay isang malaking bahagi ng dahilan kung bakit ako nangako kay Odino na pupunta ako sa kuweba at ihahatid ang mga pagkain mo. At bilang isang taong tapat sa aking salita, dinala ko sinabi niya sa iyo ang lahat ng gusto niyang malaman mo —halos lahat. Mayroon pa. Pinanumpa ako ni Prayle Odino na hihingin ko sa iyo na tuparin mo ang iyong pangako. na sunduin mo si Prayle Salvitino at ibabalik siya sa bukas na Abbey Gatesstone upang masubukan niya itong isarado muli."

"Sabi ko?" Bumaba si Lazaro sa bato at tumayo. "Hindi ko kayang tapatan 'yan!

Hindi ko kaya! / Hindi ko kaya!

"Sinabi ni Odino na umaasa siyang sasagot ka gaya ng isasagot ng iyong ama. Iyon ang mga huling salitang ibinulong niya sa akin, Lazarus—na ikaw ang magiging ama mo at higit pa rito."
"Sobra na."

"Naiintindihan ko," yumuko si Nicholas at tumitig sa apoy. Nanigas si Lazarus .

"Ano ang naiintindihan?" sa wakas ay tanong ni Lazarus.

"Hindi ko rin magagawa iyon, kung ako ang tatanungin ni Odino —si Martha at lahat."

"Iyon lang? At bukas pa rin ang Gatestone?" nagkibit-balikat na tanong ni Lazarus.

"Ginawa ko na ang lahat ng inaasahan sa akin ni Odino. Ang natitira ay inaasahan niya sa iyo. At dahil nakagawa ka na ng iyong desisyon—sayang, napapansin kong nananatili pa rin ang Gatesstone."

"Gayunpaman, alam mong hindi ko kaya, Nicholas. Hindi ako makalakad sa liwanag. Hindi ako makalakad papuntang Italya— napakalayo nito. Tinatanong ako ni Prayle Odino kung ano ang hindi ko magagawa. 'Sobra na, prayle!'"

Inangat ni Nicholas ang ulo at tinitigan si Lazarus, "Hindi niya kailanman intensyon na maglakad ka papuntang Italya." Natahimik ang buong kweba.

Sa wakas ay nagsalita si Lazaro, "Hindi ko magagawa ang kaya mong gawin."

"Nasubukan mo na ba?" Walang imik si Lazarus. Kumuha si Nicholas ng bagong patpat mula sa buntong panggatong at isinuksok ang dulo nito sa gitna ng apoy, maingat na iniikot ito hanggang sa magliyab ito nang maliwanag. "Marahil ay hindi kita makukumbinsi." Itinaas ni Nicholas ang naglilyab na sulo at tumayo. "Halika." Lumingon siya at tumungo sa loob ng kuweba at patungo sa isang makitid na bukana ng isang kuweba. Sumunod si Lazarus.

"Alam mo, natuklasan ko ang kuwebang ito hindi nagtagal pagkarating ko sa Abbey."

"Bibig ng Bundok," dagdag ni Lazarus.

"Nakita mo rin—yung mukha sa mga bato?"

"Ginawa ko. Pero, Nicholas, bakit ka naglakbay nang napakalayo mula sa Abbey?"

"Nagtataka; pinag-iisipan ang mga bagay-bagay. Hinahanap ko ang aking sarili, siguro. Mahilig akong maglakad at magtaka sa mga bagay-bagay."

"At natagpuan mo ba ang iyong sarili?" tanong ni Lazarus sa kanya. Narinig ni Nicholas ang sarkasmo sa kanyang mga salita.

"Nahanap ko na lang ang Mountain Mouth." Tumawa si Nicholas. Pumasok sila sa daanan ng groto. Yumuko si Nicholas habang nagpapatuloy dala ang sulo; at sumunod naman si Lazarus, laging nag-iingat sa mababang kisameng bato sa pagitan nila.

"Saan tayo pupunta?"

"Sulong. Halika."

"Ganito karami ang naipon ko," reklamo ni Lazarus. Natawa si Nicholas. Nag-asaran silang dalawa sa daanan. Kalaunan ay gumuho ang mga pader nito, na nagpapakita ng isang malawak na yungib, ang mamasa-masang hangin nito ay makapal na may masangsang na amoy. Dahil sa isang bilog ng liwanag na nagliliwanag sa sahig, naglakad sila patungo sa pinakagitnang bahagi nito. "Ano itong amoy na ito?" tanong ni Lazarus. "May kung ano rito." Hinanap ni Lazarus ang kadiliman.

"Oo, ang mga guro mo. Matuturuan ka nilang lumipad, Lazarus." Huminto si Nicholas at lumingon .

"Sino? Paano?"

"Ang pinakamahusay na paraan." Itinaas ni Nicholas ang sulo, na nagpapakita ng isang mataas na kisame ng kweba na puno ng mga paniki ng Greater Horseshoe. Si Lazarus ay nakatayo sa pagkamangha, pinagmamasdan ang itaas na mga pormasyon ng kweba habang ang sampung libong makintab at itim na mga mata ay nakatitig sa kanya.

"Mga daga?" tanong ni Lazarus. Ilang paniki ang nahulog mula sa kisame at umikot sa kweba.

"Tingnan mo!" itinuro sila ni Lazarus, "Lumilipad sila!"

"Oo, oo nga. Mga paniki sila. At lumilipad ang mga paniki. Umaalis sila sa kuweba kapag lumubog ang araw. Kumakain sila at bumabalik bago magbukang-liwayway. Nagpapahinga na sila ngayon. Noon pa man ay nabighani na ako sa mga paniki."

"Mga paniki—parang mga ibon," bulong ni Lazarus sa sarili, nahipnotismo at nakatitig sa kisame.

"Iba ang mga paniki sa mga ibon. Lumilipad ang mga paniki sa gabi, kapag nagpapahinga ang mga ibon. At sa araw, ang mga paniki nagpapahinga kapag lumilipad ang mga ibon. Sa pagsikat at paglubog ng araw, nagpapalitan sila ng pamamahala sa kalangitan.

Tumawa si Nicholas. "Ako ang nakahanap nito. Naalala kong sinabi sa akin ni Odino na gusto mong makakita ng ibon, kaya dinala ko ito sa kanya." Nakatitig si Nicholas sa kisame.

"Patay na ba iyon?"

"Oo, nakahiga sa gitna ng ilang mga bato sa tabi ng Abbey road. Madalas akong naglakad sa daang iyon— marami akong natagpuang mga bagay."

"Maaari ko bang makuha ang tanglaw?" tanong ni Lazarus. Tumingin si Nicholas sa ibaba at nakita si Lazarus na nakaunat ang kamay.

"Kaya kong itaas pa ito para sa iyo, Lazarus." Itinaas ito ni Nicholas nang pinakamataas hangga't maaari para mas maliwanagan ang kisame.

"Maaari ko bang hawakan ang tanglaw?" tanong muli ni Lazarus. Tumingin sa ibaba si Nicholas.

"Kung nais mo." Ibinigay sa kanya ni Nicholas ang nagliliyab na tungkod. Itinaas ito ni Lazarus at naglakad-lakad sa paligid ng grotto, sinusuri ang kisame habang si Nicholas ay nanatiling nakatayo.

"At lumilipad lang sila sa gabi?" sigaw pabalik ni Lazarus sa kanya, ang mga salita niya ay umalingawngaw sa buong paligid. yungib

"Kung ganoon lang," sagot ni Nicholas.

Pagkaraan ng ilang panahon, sina Lazaro at Nicholas ay bumalik sa labas ng kuweba at nagpaningas ng apoy.

"Tinatanong kita ulit, Lazarus—para kay Odino—gusto mo ba?"

"Hindi ako paniki," sagot ni Lazaro.

"At hinding-hindi iyon hihilingin ni Odino," sagot ni Nicholas.

"Kung sasabihin kong gagawin ko—at saka hindi ko naman ito matutupad?"

"Nang sabihin ko kay Odino ang tungkol kay Martha at sa mga plano kong umalis sa Abbey, ganito ang sinabi niya sa akin: ' Mas mabuting nangako ako at nabigo kaysa sa nabigo dahil sa kakulangan ng pangako.' Kita mo, Lazaro, ang karangalan ay nakabatay sa mga gawa—hindi lamang sa mga salita. Ang hiniling niya sa iyo ay, kahit papaano, ibigay mo ang iyong pangako na susubukan mo. Sagutin mo ako nang isang beses pa at hindi na kita guguluhin muli sa huling kahilingan ni Prayle Odino.

"Napakalayo ng Italya —at ang araw?" Sumulyap si Lazarus sa bukana ng gruta.

"Ang sagot mo, Lazaro?" Sumunod ang katahimikan.

Sumagot si Lazaro, "Ako—oo." Mula sa sahig ng kuweba, sa tabi ng kanyang guwantes sa paa, kinuha ni Lazaro ang mapa at tiningnan ito, "Ipangako ko — *susubukan* ko lang na sunduin ang prayle— iyon lang."

Ngumiti si Nicholas at tinapik ang balikat ng bata. "At wala nang hihingin pa sa iyo, kaysa sa "Ang iyong marangal na pagsisikap. Magiging proud si Ivan sa iyo." Suminghot si Lazarus— noon lang napagtanto ni Nicholas na umiiyak pala si Lazarus sa ilalim ng kanyang maskara.

"Anong problema?" tanong ni Nicholas.

"Walang anuman, prayle; gagawin ko." Pinilit ni Lazarus ang sarili. "Ipapatawag ko si Prayle Salvitino para matulungan niya tayo gamit ang Gatesone."

"Magaling. Ikaw ang ama mo at higit pa rito," pinunasan ng bata ang kanyang mga mata gamit ang loob ng kanyang maskara. "Gutom ka na ba? Marami pa."

"Ako nga," pag-amin ni Lazarus. Lumakad si Nicholas papunta sa pansamantalang sako at kumuha ng mga telang rolyo ng karne at tinapay. Kumuha siya ng pantog ng tubig at naghain ng hapunan sa kandungan ni Lazarus bago bumalik sa kanyang upuan.

"Hindi ka kakain?" tanong ni Lazarus, habang nakatitig sa mga walang laman na kamay at kandungan ng prayle.

"Sa iyo na ang mga baon na ito—siguro ay makakaipon ako ng isang buwang baon para sa isang batang lalaki, kung pipilitin mo itong tumagal." Tinitigan siya ni Lazarus. "Sige, kumain ka na! Kain ka na!" Sinugod ng bata ang kanyang pagkain.

Naghapunan si Lazarus habang nililibang siya ni Nicholas sa pamamagitan ng mas marami pang kwentuhan—at lumipas ang oras. Sa wakas, hinugasan ni Lazarus ang kanyang kinakain at ibinalik ang isang tapon sa water bladder. Ibinalik ito ni Nicholas sa sako.

"Kumain nang matipid—at uminom ng maraming tubig kasama ng iyong pagkain—para busog ang tiyan," Nicholas tinagubilinan, habang tinatawag siya sa kanyang balikat.

Sumunod si Lazaro. "Gagawin ko."

"Bueno, Lazaro; ito na ang sandali na pupunta ako kay Murat. Pansamantala, mananatili kang ligtas sa Mountain Mouth—walang sinuman ang maglalakbay sa mga liblib na bahaging ito. Mayroon kang isang buwan para maghanda para sa iyong paglalakbay. Magsanay kang gamitin ang mga pakpak na ibinigay sa iyo ng Panginoon. Alamin ang paggamit ng mga ito mula sa mga paniki sa itaas."

"Ayaw mo bang manatili sa gabi?" tanong ni Lazarus sa kanya. "Baka makatulog ka at maging sariwa—"

"Hindi, Lazaro—kailangan ko nang umalis. Naghihintay sa akin si Marta. Magiging maayos ang lahat para sa iyo; sigurado ako."

Yumuko si Lazarus at yumuko.

Nagyakapan silang muli at si Lazarus ay tumitig palabas ng kweba habang si Nicholas ay nawawala sa ibabaw ng tagaytay. Bumalik siya sa apoy at naghagis ng ilang pang patpat ng tuyong kahoy. Naupo siya at nagpainit habang iniisip ang mga paniki at ang pangako – ang taimtim na pangakong ibinigay niya na susunduin ang prayle. Ang kanyang mga mata ay nakatuon sa apoy. Sa wakas, hinanap ni Lazarus ang krus na gawa sa kahoy ni Ivan na ngayon ay nakasabit sa kanyang leeg. Inilabas niya ito at inikot sa pagitan ng kanyang mga daliri sa halos parehong paraan na palaging ginagawa ng kanyang ama.

Sa loob ng apoy, nakita niya ang isang itim na salagubang habang gumagapang ito palabas mula sa isang siwang sa umuusok na sanga ng tuyong kahoy.; ang insekto ay maingat na umikot sa sumasayaw na apoy habang mabilis itong bumababa sa nasusunog na sanga. Sinundan ng tingin ni Lazarus ang insekto habang tumatalon ito sa malamig na sahig ng

ang kweba at tumakbo sa mas ligtas na distansya. Huminto ito, ibinuka ang mga pakpak, at lumipad patungo sa bunganga ng kweba. Taglay ang mainit na damit, pagod na mga paa, at busog na tiyan ay nagsimulang makatulog sa kanyang kinauupuan. Ang kanyang ulo ay umuugoy at gumalaw at paulit-ulit siyang nakatulog at bigla na lamang nagising. Sa wakas, nilisan niya ang mainit na liwanag ng apoy at natagpuan ang isang masikip na sulok sa dingding, kung saan siya sumuko sa huling maaasahan at pamilyar na espasyo na naiwan sa kanya—upang ang patuloy na umuugong na mundo ng mga panaginip.

~*~

Sa halos buong sumunod na araw, ginalugad ni Lazarus ang kanyang bagong tahanan—isang itim na katakumba ng mga paliko-likong pasilyo, hindi pantay na mga ibabaw, at magkakaugnay na mga kuweba. Naakit siya ng amoy at tunog ng tumutulo na tubig at umakyat siya sa isang makitid na daanan na paakyat nang paakyat sa gilid ng bundok. Lumaki ang daanan at naging isang maliit na kuweba kung saan ang halos buong sahig nito ay binubuo ng isang mababaw na lawa ng tubig na pinapakain ng tumutulo na kisame.

Maraming beses sa maghapon, sumilip si Lazaro sa bunganga ng kweba nang nakapikit ang mga mata. mga mata, pinagmamasdan ang isang tanawing sumisilaw sa sikat ng araw, at maging sa pamamagitan ng kanyang damit, naramdaman niya ang matinding init na nagmumula sa tuyong lambak ng mga bato. Inilipat ni Lazaro ang kanyang mga pagkain nang mas malalim sa bundok, sa makitid na daanan at sa yungib ng mga paniki.

Dumating ang takipsilim. Gumawa si Lazaro ng bagong apoy sa loob ng kuweba; ang liwanag nito ay nagliwanag sa kisame at sa libu-libong paniki nito. Habang umiinit ang kuweba at tumataas ang usok ng apoy sa kisame nito, nabuhay ang bubong ng kuweba. At daan-daang paniki ang bumabagsak mula sa kanilang mga puwesto at umikot sa kuweba. Parami nang parami ang mga paniki na pumuno sa hangin hanggang sa mapuno ang kuweba ng mga ito.

Tumawa nang mahina si Lazarus. Tumayo siya at iniunat ang kanyang mga braso habang nilalamon siya ng buhawi ng mga pakpak. At sumampa ang mga ito sa kanyang damit at umakyat sa ibabaw niya bago muling lumipad. Hinubad ni Lazarus ang kanyang hood, na nagpapakita ng isang malawak na ngiti. Isinuksok niya ang maskara sa kanyang sinturon na may lubid habang gumagapang ang mga paniki sa kanyang buhok. Paikot-ikot na naglakad si Lazarus na nakataas ang mga braso na natatakpan ng paniki. At ang kanyang mga hagigkik ay humagalpak sa tawa na umalingawngaw sa kweba. Sa isang buhawi ng mga pakpak na kumakaway, si Lazarus ay naglakad-lakad sa loob ng kuweba, tumatawa nang histerikal at natitisod na parang isang lasing na Odino.

Sa labas ng kuweba, at sa ibabaw ng mga burol na may gintong dahon ng silangang Lalawigan ng Auvergne, isang kahanga-hanga, hindi nakikita, at panandaliang drama ang naganap—sa lahat ng bundok sa France, ang ang buwang sumisikat ay tila nagbigay ng isang ngiti pababa sa isa lamang: isang panlabas na kakaiba

bundok na nakanganga sa masayang tawa habang nagbubuga ito ng mga ulap ng paniki na nagkukumpulan sa bato nito. Gayunpaman, agad na nilisan ng mga paniki ang mga tuktok ng mga puno at naglaho; at ang dating umaalingawngaw na tawa ng bundok ay dahan-dahang nauwi sa magkahalong panaghoy ng kalungkutan—sa mga kakila-kilabot na sigaw ng sakit at kalungkutan—sa nakasasakal na pagdurusa at paghingal mga alulong ng walang patid na panaghoy—at tungo sa nakapangingilabot na mga ingay, na lubhang nakakabagabag—kahit na mapapatitig ang buwan at maiyak para sa umuungol na Bunganga ng Bundok.

[Tapusin ang Kabanata 9]

Ang akdang **pampanitikan** na ito ay nilikha **eksklusibo** sa pagtatalaga ng

Edgar Allan Poe (1809—1849)

— Nawa'y manatili ang kanyang pamana sa ating lahat —

~[GothicNovel.Org](https://www.gothicnovel.org)~